

**Zpráva z exkurze
„Cesty Ústeckého kraje za inspirací na území Středočeského kraje – příklady dobré
praxe“**

Termín: 19.–21. června 2024

Místo konání: Středočeský kraj, území Místní akční skupiny Svatojiřský les, z.s.

Sérii akcí Celostátní sítě pro venkov (CSV) pro oblast Ústeckého a Karlovarského kraje zakončila první polovinu roku tuzemská exkurze do území Místní akční skupiny (MAS) Svatojiřský les, z.s. do Středočeského kraje. Celostátní síť pro venkov realizovala exkurzi ve spolupráci s MAS Naděje o.p.s.. Exkurzi zahájila Ing. Kamila Rejčová a Bc. Tomáš Harant, kteří společně s koordinátorkou CSV Ing. Synkovou přivítali účastníky exkurze.

Cílem třídenní exkurze bylo seznámit účastníky s místní energetickou koncepcí a ochranou klimatu, stejně jako představit projekty realizované pomocí metody LEADER prostřednictvím nástroje komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD). Dále byly prezentovány projekty ve vazbě na Program rozvoje venkova 2014–2020 (PRV).

První zastávkou exkurze byla návštěva bioplynové stanice v obci Kněžice, kde účastníky exkurze přivítal starosta Milan Kazda. Účastníci měli jedinečnou příležitost nahlédnout do provozu, který je klíčový pro energeticky soběstačný a udržitelný rozvoj obce. Po prohlídce měli účastníci možnost klást otázky ohledně realizace projektu, jeho financování a dlouhodobých plánů využití obecního komunitního centra. Po návštěvě bioplynové stanice v Kněžicích pokračovala exkurze prohlídkou projektu rekonstrukce bývalé kněžické fary a obecního komunitního centra. Tato část exkurze měla za cíl představit účastníkům úspěšně realizovaný projekt, který přispívá k obnově a rozvoji komunitní infrastruktury v obci. Účastníci byli seznámeni s využitím prostor, poskytovanými službami a přínosem centra pro místní komunitu. Následoval přesun do obce Senice, kde se účastníci sešli v cukrářské výrobě s prodejnou. Exkurze byla zaměřena na seznámení s podnikatelským modelem a provozem cukrářského podniku, který má význam pro lokální komunitu. Účastníci byli srdečně přivítáni majitelkou Pavlínou Váňovou,

kteřá představila historii a koncepci svého podniku. Následně byla možnost nahlédnout do výrobních prostor cukrářské výroby a seznámit se s technologickým vybavením a procesy výroby. Účastníkům byly představeny i produkty a nabízený sortiment. Majitelka informovala zúčastněné o svých strategiích prodeje a marketingových aktivitách zaměřených na podporu lokálního podnikání. Díky osobní prezentaci Pavlíny Váňové měli účastníci možnost shlédnout praktický příklad podnikatelského úspěchu, který přispívá k rozvoji místní ekonomiky a kulturní identity. Po celodenních exkurzích se účastníci exkurze ubytovali v hotelu Sport Relax Hotel Na kopečku v Křinci, kde se konal večerní seminář zaměřený na téma energetické úspory. Seminář začal prezentací Mgr. Lukáše Černíka, který je facilitátorem místní komunity v projektu ENERKOM. Jeho přednáška se zaměřila na strategie a technologie pro dosažení energetických úspor v komunitě. Po prezentaci následovala diskuse, během které účastníci mohli klást otázky a diskutovat o konkrétních příkladech a aplikacích energetických úspor v praxi. Prezentace přinesla konkrétní příklady a inspiraci pro implementaci podobných iniciativ ve svých domovských regionech. Diskuse přispěla k lepšímu porozumění významu energetické efektivity pro udržitelný rozvoj venkovských oblastí.

Druhý den exkurze byl zahájen snídaní v hotelu a následně pokračoval prohlídkou revitalizované Jizbické pískovny, která je příkladem úspěšného projektu financovaného z Operačního programu Životní prostředí a Integrovaného regionálního operačního programu. Účastníci byli seznámeni s různými aspekty projektu revitalizace, včetně vytvoření mokřadů, tůní, naučné stezky a chodníků. Byly představeny ekologické rekreační přínosy těchto opatření pro místní obyvatele a návštěvníky. Účastníci se vypravili na procházku po polních cestách C 14, které byly revitalizovány díky projektům podporovaným MAS. Během procházky byly představeny konkrétní úpravy a změny, které přispívají k lepší dostupnosti a udržitelnosti venkovské infrastruktury. Po prohlídce polních cest následovalo představení činností MAS Svatojiřský les, z.s. Účastníci se seznámili s cíli a úspěchy skupiny v oblasti rozvoje venkova a podpory občanské společnosti. Exkurze pokračovala představením Evropského inovačního partnerství (EIP) v oblasti venkovského rozvoje, které vedla Markéta Karásková, specialistka z oblasti. Byly představeny aktuální projekty a inovace, které pomáhají řešit konkrétní problémy a podporují udržitelný rozvoj venkova. Zdůraznila role brokerů/inovačních zprostředkovatelů, kteří v rámci EIP poskytují

podporu při přípravě a realizaci projektů. Ve své prezentaci informovala, že v současné době je v celé České republice evidováno 20 brokerů. Broker může podat žádost do intervence 54.78, jejímž cílem je příprava projektu pro podání žádosti do intervence 53.77. Může podat více žádostí o dotaci najednou, avšak ke každé žádosti se vztahuje pouze jeden pilotní návrh projektu operační skupiny. Projekty do intervence 53.77 lze podat i bez zapojení do intervence 54.78, což umožňuje flexibilitu při přípravě a realizaci projektů. Vypíchl hlavní přínosy EIP pro venkovský rozvoj, kterými jsou projekty zaměřené na praktické problémy, jako je zlepšení zemědělských postupů, ochrana životního prostředí, efektivní využívání zdrojů a zlepšení kvality života na venkově. Dále inovativní přístupy, které přispívají k udržitelnému rozvoji venkova a zajišťují dlouhodobou prosperitu zemědělských komunit. Zdůraznila důležitost spolupráce mezi různými aktéry a roli brokerů/inovačních zprostředkovatelů v podpoře a realizaci úspěšných projektů. Tato iniciativa přispívá k udržitelnému rozvoji venkova a zajišťuje, že inovace a vědecké poznatky jsou efektivně využívány k řešení konkrétních výzev. Představila a konkretizovala návrh námětů na projekty v rámci podpory poradenství, které zahrnují čtyři odvětví:

- Rozvíjet trh s místními potravinami a krátké dodavatelské řetězce:
 - Společný prodejní automat (lednice): Zavedením automatů na prodej místních potravin umožní farmářům a producentům nabízet své produkty přímo spotřebitelům.
 - Společný web: Vytvořením webové platformy, kde mohou místní producenti prezentovat a prodávat své výrobky se zkrátí dodavatelský řetězec.
 - Další možnosti: Organizace farmářských trhů, komunitní zahrady, nebo spolkové sklady potravin.
- Krajina – revitalizace za účelem udržitelnosti, zvýšení biodiverzity, adaptační a mitigační opatření na změnu klimatu:
 - Projekty zaměřené na obnovu přírodních stanovišť, jako jsou mokřady, lužní lesy a travnaté plochy.
 - Implementace adaptačních a mitigačních opatření, jako jsou zelené střechy, dešťové zahrady a retenční nádrže.
- Lesnictví – digitalizace, zavedení nových postupů vedoucích ke zvýšení biodiverzity, diverzifikace služeb:
 - Digitalizace: Zavádění moderních technologií pro monitoring a plánování v lesnictví.

- Nové postupy: Metody pro zvýšení biodiverzity, jako je přirozená obnova lesů a agrolesnictví.
- Diverzifikace služeb: Nové služby, jako je zpracování těžebních zbytků na biouhel, produkce lesních plodin a ekoturistika.
- Ekologické zemědělství – syntropické zemědělství, permakultura:
 - Syntropické zemědělství: Praktiky kombinující pěstování plodin a chov zvířat v harmonickém systému.
 - Permakultura: Vytváření udržitelných zemědělských systémů inspirovaných přírodními ekosystémy, které podporují dlouhodobou udržitelnost produkce potravin.

Tyto náměty na projekty jsou navrženy tak, aby podpořily udržitelný rozvoj venkova, zlepšily životní prostředí a podpořily místní ekonomiky. Ve večerních hodinách následoval návrat do hotelu, večeře a poté prezentace a sdílení zkušeností a příkladů dobré a špatné praxe starostou obce Lišnice. Poslední den exkurze byl věnován prohlídce projektu pivovaru Tahoun v obci Všejanya-Čachovice u Mladé Boleslavi. Tento projekt je zajímavým příkladem užití vlastních zdrojů pro rozvoj nezemědělských činností a vytváření pracovních míst. Účastníci měli možnost seznámit se s historií pivovaru a jeho současnou činností. Pivovar Tahoun je známý svou tradicí a pečlivostí při výrobě piva. Byla představena výrobní technologie, včetně gastro vybavení kuchyně, minipivovaru a dalších investic do nezemědělských činností, které přispěly k rozvoji podniku. Účastníci se seznámili s dlouholetou tradicí pivovaru Tahoun, včetně tradičních událostí jako je přetahování lana. Byla představena široká škála nabízených piv, včetně speciálních edic, které jsou pravidelně uváděny na trh. Důraz byl kladen na receptury, výběr kvalitních surovin a důležitost výrobního procesu. Exkurze pivovaru Tahoun poskytla účastníkům cenné poznatky o úspěšné implementaci nezemědělských projektů a jejich významu pro regionální rozvoj a dále inspirativní příklad efektivního využití vlastních zdrojů pro rozvoj podnikání a podporu regionální ekonomiky. Diskuse během exkurze se zaměřila na strategie financování, udržitelnost podnikání a výzvy spojené s provozem pivovaru. Po obědě následovala cesta domů.

Exkurze poskytla účastníkům cenné poznatky a inspiraci z úspěšných projektů realizovaných ve Středočeském kraji. Klíčová témata zahrnovala energetické úspory, využití obnovitelných zdrojů energie, revitalizaci krajiny a komunitně vedený místní rozvoj. Diskuse a výměna zkušeností přispěly k posílení spolupráce mezi regiony a k lepšímu pochopení možností a výzev spojených s realizací podobných projektů v Ústeckém kraji. Doporučení pro

další kroky zahrnují posílení komunikace a spolupráce mezi obcemi, místními akčními skupinami a dalšími zainteresovanými stranami, jakož i využití získaných poznatků pro plánování a realizaci budoucích projektů.

Zpracovala: Ing. Marcela Synková, Celostátní síť pro venkov
Dne: 16. 7. 2024